רלח סערי טו:

ון טמג עם טום ע ייד סיי רלו סייב: קמו ג מייי שם פייה

הלכה יט:

קיז ד מיי׳ שם פ״ב הלכה ל [ופ״ב מהלי נדרים הל״א] סמג שם טוש״ע

א סמג שם טוש"ע

במ:

אלא כי היכי דלא תהוי הפרה לשבועתייהו:

ואם לא ראיתי נחש כקורת בית הבד: ולא

יוהא ההוא דהוה בשני שבור מלכא הוה שוהא

חד דאחזיק תליסר אורוותא תיבנא אמר

שמואל במרוף כולהו נמי מימרף מריפין

ג) [שס], ד) [ברי"ף וברא"ש ליתאן, ה) [לעיל כה:],

ו) ולקמו ל.ז, ז) ומכות טו.ז,

ת) נויקרא הן,

רבינו חננאל

משה לישראל אמר להן הוו יודעין שלא

לדעתכם אני משביעכם אלא לדעתי ודעת המקום כו׳. ואסיקנא

אלא לדעתי ודעת המקום כו'. ואסיקנא אלא משום דלא תיהוי

כקורת בית הבד. תליסר

זדריתא תיבנא ל): **מתני'** נשבע לבט, יי לעשות ליי

שלא ליטול לולב שלא

להניח תפלין זו היא שבועת שוא שחייבין

שבועת שוא שוויבין על זדונה מכות ועל שגגתה פטור: שבועה שאוכל ככר זו שבועה

שאוכל ככו זו שבועה שלא אוכלנה. הראשונה שבועת ביטוי. והשניה

שבועת שוא: ירושלמי שבועונ שוא: יון שקבר ביצד עושין אומרים לו שיאכלנה מוטב לו

לעבור על שבועת שוא

ולא על שבועת ביטוי. אמר שלא אוכל ככר זו. שבועה שאוכלנה.

על שבועת שוא וביטוי.

על תרין דאינון תרין לוקה

משום שבועת שוא. בשם

מיטום שבוכון שוא. בשם ריש לקיש אמר אהן דחמי מיטרא נחית 3) ואמר קירי פלי ברכסין [לוקה]

משום שבועת שוא. ועוד אמר כ"ד בולאות היו

בדרום וכולם חרבו משום

את בניכם וגו': שבועת

יבנשים כו'. וכן שבועת

שוא כו' נוהגת בכל

אדם בכשרין ובפסולין

. וכו': אמר שמואל כל

העונה אמן אחר שבועה

דמי. ושמואל דיוקא דמתניתין קמ״ל וכו׳ ופשוטה היא. נתברר דשבועת ביטוי חייבין על

ודונה מכות ועל שגגתה

ווזנון כוכות וכל שגגונון קרבן עולה ויורד ועל שבועת שוא חייבין על

זדונה מכות ועל שגגתה

פטור. ועל (שבועת שקר)

שבועת העדות ושבועת

הפקדון קרבן בזדון ובשגגה:

הדרן עלך שכועות שתים

הירושלמי הלז.

העונה אנון אחר כמוציא שבועה דמי. ושמואל

והשניה יוושניוו שבונוג שוא. אומרים לו שלא יאכלנה.

שבועת שוא.

המצוה

תבן. שהיה בולע בני אדם ועשו חבילות תבן ונתנו בהן בהמות וחיות וגחלי אש טמונים בהן ובלעם ובערו בגופו ומת. לישנה החרינה גרסינן ארידתא חבילות: בטרוף. הא דקאמר כקורת בית הבד שיש בו חרילים כך רחיתי נחש מנומר: כולהו נמי מיטרף טריפי ומשני בשגבו טרוף. נשבע שהיה טרוף בגבו וחין נחש עשוי בחברבורות אלא בגרונו: קתני לא אכלה עובר משום שבועת ביטוי השבועת ביטוי מיחייב השבועת שוה לא מיחייב. בחמיה. וכי הנשבע לבעול את המלות וקיים שבועתו אינו עובר משום שוא והרי כשינאה השבועה מפיו יצחה לשקר על דבר שחי חפשר לו ומאותה שעה הוא עובר אפי׳ קיים שבועתו: תני אף על שבועת ביעוי. והכי קאמר אכלה עבר על שבועת שוא לחודה לא אכלה עבר על שתיהן על שבועת ביטוי שלא קיים ועל שבועת שוא אע"פ שקיימה: מתני נוהגת בחנשים ובנשים כו'. משום דבעי למיתני בשבועת העדות ולקמן ד׳ ל) באנשים ולא בנשים ברחוחים ולא בקרובים וכו' תני בהנך נוהגת בכל אלו: ברחוקים. כגון שאתן לפלוני רחוק או קרוב: בכשרין. לעדות או בפסולין: מפי עלמו. שמוליה הוה שבועה מפיו כדכתיב קרא והוא הדין נמי למושבע מפי אחרים ואמר אמו כדהתני סיפא ואחת זו ואחת זו המושבע מפי אחרים חייב אבל לא אמר אמן פטור כגון משביעני עליך אם אכלת אם לא אכלת ואמר לו אכלתי או לא אכלתי: שבועת שוח בקרובין וברחוקים. חמר על האיש שהוא אשה בין קרוב ובין רחוק: גבו׳ למוליה שבועה מפיו. לכל דבר בין להתחייב משום ביטוי דבעינן שיוליה בשפתיו בין לענין שבועת עדות דמחייב ר' מאיר מפי עלמו אף שלא בבית דין: מסני׳ וברייםא נמי דיקה. מדמקשינן מתניתין וברייתא אהדדי ולא מיתרין אלא בהכי: אלא בראויין להעיד. מפרש לקמן [לא.] למעוטי מלך דתנן (סנהדרין יח.) המלך לא מעיד: עד שיכפרו בו בב"ד. דכתיב (ויקרא ה) אם לא יגיד במקום הראוי להגדה הכתוב מדבר וקרא במושבע מפי אחרים כתיב ושמעה הול אלה יי אבל מפי עלמו בין בב"ד בין שלא בב"ד חייבין דיליף ליה ר"מ בפרק דלקמן (דף לה.) בג"ש: משביעני

בי היכי דלא תהוי הפרה לשבועתייהו. הא דאמרינן (גיטין דף לו.) נדר שהודר על דעת רבים אין לו הפרה אין ללמוד מכאן דהיינו שנים לחודיה דדלמא דעת הקב"ה שאני ואם תאמר ואותן חרמות שאנו גוזרין על דעת הקב״ה ועל דעת הקהל היאך יש להן היתר

דאפי׳ על דעת הקהל גרידא הוה על דעת רבים ועוד היכי מישתרי בלא חרטה וי"ל דדעת הקהל כך הוא שיתירו כשירצו ואפי׳ בלא חרטה ומה שמסכימים דעת הקב"ה תקנו הגאונים לחומרא בעלמא ולא דמי למה שהשביע משה שהקב"ה לוה להשביע אבל חרמות שאנו גוזרים הכל תלוי בדעת הקהל לחוד: גבו מרוף קאמר. במסכת נדרים (ד' נה.) פריך וליתני טרוף ומשני מילתא אגב אורחיה קמ"ל דקורת בית הבד טרוף ונפקא

מינה למקח וממכר: (לעיל ע"א) משום קניא דרבא. נראה דקפן ונשבע דמסתמא רבא היה יודע הברייתא והיה משביע אותו על דעת המקום ועל דעת ב״ד: שבועה שאוכל ככר זו שבועה שלא אוכלנה הראשונה שבועת בימוי והשניה שבועת שוא. (3) תימה דשניהם שבועת ביטוי דשבועה שאוכל היינו כזית כמו שבועה שלא אוכל דאמר רבא לעיל (ד' מ:) דחייב אם אכל כזית ושלא אוכלנה היינו שלא אוכלנה כולה כדאמר רבא נמי לעיל ושמא יש לחלק בין אוכל לשלא אוכל: שבועת העדות נוהגת באנשים אבל לא בנשים. נרים פרק . שבועת העדות נפקא לן מועמדו שני האנשים אם כן אשה פסולה לדון דהא תנן פ' בא סימן (נדה ד' מט: ושם) כל הכשר לדון כשר להעיד והא דכתיב (שופטים ד) והיא שפטה את ישראל איכא למימר שהיתה מלמדת להם הדינים א"נ לפי שהיתה נביאה היו מקבלים אותה עליהם וכן יש בירושלמי מעתה שאין האשה מעידה אינה דנה מיהו תימה דספ"ק דב"ק (ד' טו. ושם) ובקדושין (ד׳ לה.) דרשינן מאשר תשים לפניהם דהשוה הכתוב אשה לאיש לכל הדינים ואי אשה פסולה לדון הא לא מיירי לפניהם אלא בכשרים לדון כדדרים פרק המגרש (גיטין ד' פח: ושם) לפניהם ולא לפני עובדי כוכבים לפניהם ולא לפני הדיוטות וי"ל דקרא איירי בתרוייהו בדיינים ובנידונים וממעט עובדי כוכבים והדיוטות משום דלפניהם קאי אאלהים דמשמע מומחין . וקאי נמי אנידונין וכל ישראל האנשים ונשים בכלל זה:

הדרן עלך שבועות שתים

אנא. הכי קאמר להו לא על דעתכם כי היכי דתהוי שבועתכם על דעת אחרים ולא יוכלו הם להתירה דנדר שהודר על דעת רבים אין לו הפרה 0: ולא. הוי נחש עב כקורת בית הבד בתמיה: והא ההוא. נחש בשני שבור מלכח: דחחזיק סליסר חורווחה סיבנה.

מלא שלש עשרה אורוות סוסים

בשגבו מרוף: שבועה שאוכל ככר זו שבועה שלא אוכלנה כו': השתא משום שבועת בימוי מיחייב משום שבועת שוא לא מיחייב הרי יצתה שבועה לשוא אמר ר' ירמיה תני אף על שבועת בימוי: מתני' שבועת בימוי נוהגת באנשים ובנשים בקרובים וברחוקים בכשרין ובפסולין בפני בית דין ושלא בפני בית דין מפי עצמו יוחייבין על זדונה מכות ועל שגגתה קרבן עולה ויורד שבועת שוא נוהגת באנשים ובנשים ברחוקים ובקרובים בכשרין ובפסולין בפני ב"ד ושלא בפני ב"ד ומפי עצמו יוחייבין על זדונה מכות ועל שגגתה פמור יאחת זו ואחת זו המושבע מפי אחרים חייב ס (אם) 🗈 סלא אכלתי היום יולא הנחתי תפלין היום משביעך אני ואמר אמן חייב: גמ' אמר שמואל יכל העונה אמן אחר שבועה כמוציא שבועה בפיו דמי דכתיב ואמרה האשה אמן אמן אמר רב פפא משמיה דרבא מתני' וברייתא נמי דיקא דקתני ישבועת העדות נוהגת באנשים ולא בנשים ברחוקים ולא בקרובים בכשרין ולא בפסוליז ואינה נוהגת אלא בראוין להעיד ובפני ב"ד ושלא בפני ב"ד מפי עצמו ומפי אחרים אינן חייבין עד שיכפרו בהן בב"ד דברי רבי מאיר ותניא בברייתא שבועת העדות כיצד אמר לעדים בואו והעידוני שבועה שאין אנו יודעין לך עדות או שאמרו אין אנו יודעין לך עדות משביע אני עליכם ואמרו (לו) אמן בין בפני ב"ד בין שלא בפני בית דין בין מפי עצמו בין מפי אחרים כיון שכפרו בהם חייבין דברי רבי מאיר קשיין אהרדי אלא לאו ש"מ הא דענה אמן הא דלא ענה אמן ש"מ אמר רבינא משמיה דרבא מתניתין דהכא נמי דיקא דקא תני שבועת ביטוי נוהגת באנשים ובנשים ברחוקים ובקרובים בכשרין ובפסולין בפני בית דין ושלא בפני בית דין מפי עצמו אין מפי

מפי אחרים חייב קשיין אהדדי אלא לאו ש"מ הא דענה אמן הא דלא ענה אמן ואלא שמואל מאי קא משמע לן דוקיא דמתניתין קא משמע לן: הדרן עלך שבועות שתים עליכם ואמרו אמן בין בפני ב"ד בין שלח בפני ב"ד חייבין: ה"ג קשיין

ב) עי' בשו"ח הר"י מיגש יול"ל שנדפס זה מקרוב תשובה ח' פי' נאה על דברי

> אהדדי. דהא הכא מפי אחרים הוא ומחייב ר"מ שלא בב"ד: דוקיא דמתני׳ קמ"ל. אשמעינן דדוקא תכן מפי עלמו בשבועת ביטוי אבל מפי אחרים פטור ודקתני מתניתין סיפא אחת זו ואחת זו מושבע מפי אחרים חייב דדוקא בענו אמן תנן כדקתני ואמרו אמן דלא חימא אורחא דמילתא קתני: הדרן עלך שבועות שתים

אחרים לא וקתני סיפא זה וזה מושבע

קיד א מיי׳ פ״ה מהלי שבועות הלי יג סמג לאוין רמא טוש"ע י"ד סי קמו ב מיי שם פ״ב הלי

> תורה אור השלם 1. ובאו המים המאררים הָאֵלֶה בְּמֵעֵיִף לִצְבּוֹת בָּטֶן וְלַנְפָּל יָרַךְ וְאָמְרָה בָּטֶן וְלַנְפָּל יָרַךְ וְאָמְרָה

האשה אמו אמו:

הגהות הב"ח

(א) במשנה מפי אחרים חייב כיצד אמר לא אכלתי שבמשניותן: (ב) תום' ד"ה שבועה כו' מימה. נ"ב עיין באשר"י פ"א סי' טו ממורץ קושיא זו:

מוסף רש"י

הוה חד דאחזיק כו׳ אלמא דהוה גדול מקורת נית הנד (נדרים כה.). אורוותא תיבנא. אינטבלאות מלאות תבן שם). בטרוף. נחש מנומ לא משתכח כקורת בית הכד (שם). מיטרף טריפין. הוו מנומרין (שם). בשגבו טרוף. ולח גוונא הוי גדול כי האי ום). שבועת העדות כוי. ראף לקמן ל א. הררן עלך שבועות שתים